

СЕКЦИЯ 5. Языковедение и иностранные языки

Кравченко Т.В.

Огієнко В.П.

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут», м. Київ, Україна

ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ПИСЬМОВОГО ТЕКСТУ: ПРОФЕСІЙНИЙ ПОГЛЯД ТА МЕТОДИЧНІ ПИТАННЯ

Ключові слова: тексти, професійна комунікація, іноземні мови, інформація.

Ключевые слова: тексты, профессиональная коммуникация, иностранные языки, информация.

Keywords: text, professional communication, foreign language, information.

У зв'язку зі змінами в розвитку технічних засобів, передусім засобів, які належать до інформаційних технологій, здійснюються зміни майже в усіх галузях людської діяльності. Ці зміни в залежності від галузі можуть бути більш чи менш виразними. Зміни в розвитку технічних засобів впливають на розвиток контактів між людьми. Такі контакти приймають нові форми та мають різний обсяг. Контакти неможливі без обміну інформацією. Така інформація може мати різну форму, але переважно йдеться про текстову інформацію, тобто про усні та письмові тексти. Виникає потреба укладати тексти, а також оптимально сприймати їх. На це впливають різноманітні фактори.

В даній роботі ми розглянемо основні тенденції, пов'язані з формою та змістом сучасних текстів, в першу чергу, текстів, які мають інформаційне значення, тобто не художніх текстів (текстів художньої літератури), які, навпаки, мають тенденцію емоційного впливу на людину.

У зв'язку з появою електронних засобів створення, передачі, збереження та обробки інформації зростає кількість людей, які мають справу з письмовими текстами, зокрема, йдеться про створення текстів для

професійної діяльності. Виникає потреба як в укладанні письмових текстів, так і в їх сприйнятті. У зв'язку з різноманіттям факторів впливу текст стають в цілому менш стандартизованими, менше спостерігається вживання мовних засобів, які були «прийняті» в окремих галузях діяльності. В цьому випадку мова йде про спеціальні терміни, словосполучення, синтаксичні конструкції, типові, та навіть обов'язкові в деяких галузях діяльності.

У письмовій мовній діяльності бере участь велика кількість людей, деякі з них (іноді значна кількість) не володіють мовою в тій мірі, як володіла кілька десятиліть тому значна частина укладачів письмових текстів. Велика кількість текстів, обмежений час для їх опрацювання обумовлюють зменшення можливостей для літературної обробки текстів, їх обговорення, редагування, для практичної перевірки їх сприйняття. Зростає кількість так званих, одноразових, письмових текстів, тобто текстів, які призначені для обмеженого використання в короткий час, на відміну від текстів, які тиражуються в великій кількості примірників і призначені для тривалого використання, наприклад, книжкові видання, які можуть мати кількість примірників до сотень тисяч і мільйонів та бути актуальними протягом десятиліть. Безперечно, книжкові видання, як правило, проходять більш досконалу різнобічну обробку, що позначається на їх формі, змісті та сприйнятті читачем. Однак, розвиток поліграфічних можливостей впливає також і на форму та зміст деяких сучасних книжкових видань. Оскільки не кожний укладач письмових текстів володіє усім різноманіттям мовних засобів, які дозволяють йому створювати оптимальні за змістом та формою письмовий текст, такі тексти можуть містити елементи різних літературних стилів. В деяких випадках мова таких текстів наближується до розмовного стилю або містить багато елементів розмовного стилю. Характерним для таких письмових текстів є виникнення жаргонізмів, властивих саме для конкретних галузей комунікації. Така проблема потребує окремого дослідження [1].

Слід підкреслити також і вплив проникнення інших культур в мовне середовище конкретних мовних спільнот. Це може бути пов'язано з проникненням в такі спільноти (раніш в значній мірі ізольовані) значної кількості людей, для яких мова цієї спільноти є іноземною. З одного боку це пов'язано із спрощенням текстів (укладачі таких текстів володіють лише обмеженою кількістю найбільш простих засобів висловлювання), з іншого боку, більш ускладнюються форми складних за змістом смислових конструкцій, оскільки укладачі не вміють оптимально висловити складні думки мовою, яка є для них іноземною. В той же час різноманіття соціальних факторів не сприяє їх мовному вдосконаленню. Таким чином в сучасному суспільстві у зв'язку з розвитком інформаційних технологій та інших технічних засобів спостерігаються зміни у формі та змісті письмових текстів. Це залежить, в першу чергу, від зростання кількості осіб, які укладають письмові тексти. В багатьох випадках такі особи можуть не мати достатньої мовної підготовки для створення оптимальних за формою та змістом письмових текстів. У зв'язку з виникненням великої кількості текстів спеціального призначення в значній кількості випадків відсутні можливості для достатньої літературної обробки багатьох письмових текстів. Тому сприйняття таких текстів читачем ускладнюється через їх недосконалу форму, а також і через великий обсяг деяких текстів.

В перспективі можливо передбачити виникнення нових форм стандартизації ділових текстів, пошук оптимальних форм висловлення думок в умовах великої кількості інформації у конкретних галузях діяльності.

Література

1. Кравченко Т.В., Огиенко В.П. Формирование готовности специалиста для работы с большими объемами текстовой информации /Т.В. Кравченко, В.П. Огиенко// Science, research, development: philology, sociology and culturology (Berlin). – Warszawa, 2018. – P. 68-71.